T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
ESAS NO : 2019 / 163
KARAR NO : 2019 / 260
KARAR TR : 29.4.2019

ÖZET : Davacının zeytin bahçesi olarak kullandığı taşınmazının bitişiğinde bulunan ve Ceyhan Sulama Birliğine ait sulama kanalından sızan suyun, zeytin ağaçlarına zarar verildiğinden bahisle uğranıldığı iddia edilen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H.K.
Vekili : Av. A.K.
Davalı : Ceyhan Sulama Birliği

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin, Adana İli, Yumurtalık İlçesi, Akdeniz Mahallesi, 594 Ada 11 Parselde Maliye Hâzinesi adına kayıtlı taşınmazın bir bölümünü zeytin bahçesi haline getirdiğini, ecrimisil ödeyerek kullandığını; bu bahçenin bitişiğinde Ceyhan Sulama Birliği'ne ait sulama kanalı bulunduğunu; kanala su verildiğinde su sızıntısı yaşandığını; uzun yıllar devam eden sızıntı nedeniyle müvekkilinin defalarca Birliğe başvurduğunu ancak bir sonuç alamadığını; sızıntının kaynağının Birlik tarafından giderilmemesi neticesinde zeytin ağaçlarının uzun süre suya maruz kalarak zarar gördüğünü ve görmeye de devam ettiğini; ağaçların kuruduğunu, bir daha ürün elde edilebilmesi imkanının da ortadan kalktığını, bazı ağaçların gelişiminin ise geri kaldığını; Yumurtalık Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2018/1 D. İş sayılı dosyası kapsamında bilirkişi heyetince tanzim edilen raporda, zararın parasal değerinin toplamda 10.706,75 TL olarak tespit edildiğini; Ceyhan Sulama Birliğinin, 6172 sayılı Kanunun md.3, f.3 uyarınca devraldığı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu, çerçeve ana statüde ve devir sözleşmesinde yer alan esaslara uygun şekilde yürütmek zorunda olduğunu; su sızıntısı ve mezkur yapı nedeniyle Birliğin sorumluluğunun doğduğunu ifade ederek; meydana gelen toplam 10.706,75 TL zararın, 01/04/2018 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle 7.11.2018 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

YUMURTALIK ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 9.11.2018 gün ve E:2018/209, K:2018/255 sayı ile, "(…)Birinci fıkranın c bendi, mahkemenin görevli olması hususunu şart kılmıştır. Buna göre Bakanlar Kurulu kararı ile kurulan sulama birlikleri, 6200 sayılı DSİ Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun, 1580 sayılı Belediyeler Yasası, 442 sayılı Köy Yasası ve 5442 sayılı İl İdaresi Yasası'nda yer alan düzenlemelerle yönetilmektedir. Sulama birliklerine ait tesislerin yapımı, bakım ve onarımları Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmakta ve giderleri de aynı Genel Müdürlük bütçesinden karşılanmaktadır. Bu nedenlerle sulama birliği kamu kurumu niteliğindedir. Davalı sulama birliğinin eylem ve işlemleri de kamu hizmeti kavramı çerçevesindedir. Davada ileri sürülüş ve olayın gerçekleşme biçimine göre, davanın anılan davalıya yöneltilmesinin nedeni de hizmet kusurudur. Kamu hizmetinin görülmesi sırasında ve hizmet kusurundan doğan zararların gideriminde idari yargı görevlidir. (2577 sayılı İYUY. m.2) Görev kamu düzenine ilişkin olup yargılamanın her aşamasında, resen ve öncelikli olarak gözetilir. Açıklanan nedenlerle yargı yolu bakımından mahkememiz görevli olmadığından;

bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 1. İDARE MAHKEMESİ: 31.1.2019 gün ve E:2019/66 sayı ile, "(…)22/03/2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun 1. maddesinin birinci fıkrasında Kanunun amacı; ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun şekilde kullanmak, işletmek, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün onayını almak suretiyle işlettirmek, bu tesislerin bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu yürütmek, tesisi geliştirmeye yönelik yeni projeler yapmak, yaptırmak veya tesisi yenilemekle görevli sulama birliklerinin kuruluşu, organlar ile görev ve yetkilerini düzenlemek olarak belirtilmiş, ikinci fıkrasında sulama birliklerinin kamu tüzel kişiliğine sahip olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabi olacağı, 13. maddesinde ise birliklerin 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre alacaklarının tahsili yoluna başvuracağı kuralına yer verilmiştir.

Anayasanın 127. maddesinin son fıkrasında; mahallî idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Bakanlar Kurulunun izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgilerinin yasayla düzenleneceği kuralı yer almaktadır. Anayasanın bu kuralına dayanan 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 19. maddesinde, sulama birliklerinin hukuki niteliği düzenlenmişken, 22.3.2011 gün ve 27822 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun 21. maddesi ile 5355 sayılı Yasanın 19. maddesi yürürlükten kaldırılarak, sulama birliklerinin 5355 sayılı Yasa ile olan bağlantısı sona

erdirilmiştir. 5355 sayılı Yasada aralarında sulama birliklerinin de yer aldığı birlikler yerel yönetim niteliği taşımakta ve bu şekilde örgütlenmekte iken, sulama birliklerini ayrıca ve özel olarak düzenleyen 6172 sayılı Yasa ile sulama birliklerinin 5355 sayılı Yasada öngörülen şekli ile yerel yönetim olarak nitelendirilmediği anlaşılmaktadır.

Dava dosyası ve eklerinin incelenmesinden; davacı tarafından, ecrimisil ödenmek suretiyle zeytin bahçesi olarak kullanmakta olduğu taşınmazın bitişiğinde bulunan ve Ceyhan Sulama Birliği'ne ait sulama kanalından sızan suyun zeytin ağaçlarına zarar verdiğinden bahisle ve zararının tespiti istemiyle Yumurtalık Sulh Hukuk Mahkemesi'nde, 16.04.2018 tarih ve 2018/1 Değişik İş sayılı dosya üzerinden dava açıldığı, yapılan keşif sonucu düzenlenen bilirkişi raporunun davacıya 16.08.2018 tarihinde tebliğ edildiği ve akabinde davacı tarafından zararın tazmini istemiyle açılan davada Yumurtalık Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 09.11.2018 gün E:2018/209 ve K:2018/255 sayılı karar ile görevsizlik kararı verildiği ve anılan kararın 05.12.2018 tarihinde kesinleştiği, kesinleşen dava dosyasının Yumurtalık Asliye Hukuk Mahkemesi'nce mahkememize gönderildiği ve akabinde davacı tarafından nöbetçi idare mahkemesine hitaben yazılmış 21.01.2019 havale tarihli dilekçe ile Ceyhan Sulama Birliği'ne ait sulama kanalından sızan suyun zeytin ağaçlarına zarar verdiğinden bahisle, uğranıldığı iddia edilen 10.706,75-TL zararın tazmini istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri bir bütün halinde değerlendirildiğinde; birlik ana statüsünün DSİ Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlıkça onaylanması sonucu sulama birliklerinin tüzel kişilik kazanacağı, tüzel kişilik kazanıncaya kadar DSİ Genel Müdürlüğü ile Bakanlık tarafından tesis edilen işlemin idari işlem olduğu açık olup, sulama birliğinin tüzel kişilik kazanmasından sonra meydana gelen uyuşmazlıkların adli yargı yerinde çözümleneceği kuşkusuzdur.

Bu durumda; kamu tüzel kişiliğine sahip olmakla birlikte, iş ve işlemleri özel hukuk hükümlerine tabi olan davalı sulama birliğinin, sulama tesisleri ve kanallarının bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu yürütmek gibi görev sorumluluklarının bulunduğu açık olup, davalının sorumluluğu altında bulunan sulama kanalından kaynaklanan su sızıntısı sonucu, davacının taşınmazında bulunan zeytin ağaçlarının gereğinden fazla miktarda suya maruz kalarak kuruduğundan bahisle uğranıldığı iddia edilen zararın giderilmesi istemiyle açılan iş bu davanın görümü ve çözümünde adli yargı görevlidir.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 24.12.2018 gün, E:2018/869 ve K:2018/850 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. ve 15. Maddeleri uyarınca görevli yargı kolunun tespiti yönünde bir karar verilmek üzere dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin davanın görüm ve çözümünün ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 29.4.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının zeytin bahçesi olarak kullandığı taşınmazının bitişiğinde bulunan ve Ceyhan Sulama Birliğine ait sulama kanalından sızan suyun, zeytin ağaçlarına zarar verildiğinden bahisle uğranıldığı iddia edilen zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 168. maddesinde; " Tabiî servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabiî servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir." denilmek suretiyle devletin doğal kaynakların aranması ve işletilmesi hakkını kanunla belli esaslar ve süreler için gerçek ve tüzel kişilere devredilebileceği kabul edilmiştir.

18.12.1953 tarih 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1-23. maddeleri 2.7.2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 69. maddesi uyarınca ilga edilmiştir.

DSİ Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri kapsamında çıkarılan, sulama birliklerine ilişkin 08.03.2011 tarih 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde; " (1) Bu Kanunun amacı; ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun şekilde kullanmak, işletmek, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün onayını almak suretiyle işlettirmek, bu tesislerin bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu yürütmek, tesisi geliştirmeye yönelik yeni projeler yapmak, yaptırmak veya tesisi yenilemekle görevli sulama birliklerinin kuruluşu, organlar ile görev ve yetkilerini düzenlemektir.

(2) Sulama birlikleri kamu tüzel kişiliğine sahip olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.";

"Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde;

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakan: DSİ'nin bağlı olduğu Bakanı,

b) Bakanlık: DSİ'nin bağlı olduğu Bakanlığı,

c) Birlik: Sulama birliğini,

ç) Birlik ana statüsü: Çerçeve ana statüye uygun olarak kurucular kurulu tarafından hazırlanarak Bakanlıkça onaylanan metni,

d) Çerçeve ana statü: Sulama birliklerinde (…) (1) bütçe, borçlanma, borçların ödenmesine ilişkin esaslar, alacakların tahsili, tarifeler, harcama usulü, yatırım programı, personel istihdamı, tasfiye ve benzeri hususların düzenlendiği, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık ile Çevre ve Şehircilik, Maliye ve Tarım ve Köyişleri Bakanlıklarının görüşü alınarak Bakanlık tarafından hazırlanan metni,

e) Devir: DSİ tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama maksatlı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunun, DSİ ve birlik arasında imzalanan sözleşme hükümleri uyarınca birliklere devredilmesini,

f) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

g) Görev alanı: DSİ'ce belirlenen ve suyun kullanım maksadına göre, proje alanı içerisinde kalan sulama alanlarını,

ğ) (Mülga: 19/4/2018-7139/46 md.)

h) Katılım payı: Su kullanıcılarının birliğe ilk katılımlarında, (…) (1) birlik ana statüsünde belirlenen şartlar dahilinde, arazinin her bir dekarı için belirlenen ve bir defaya mahsus olmak üzere alınan payı,

ı) Ortak tesis: Birlik tarafından devralınan sulama tesisine hizmet eden fakat devir kapsamı dışında kalan ve DSİ'ce işletilen tesisleri,

i) Su kullanıcısı: Görev alanında sulama yapan veya yapacak olan gerçek ya da tüzel kişiyi,

j) (Değişik:19/4/2018-7139/46 md.) Su kullanım hizmet bedeli tarifesi: Su kullanıcılarına suyun ulaştırılması, birliğin tüzel kişilik kazanmasından önce görev alanı içinde açılmış olan yeraltı suyu kuyuları ile yapılanlar da dâhil olmak üzere sulamadan dönen fazla suyun uzaklaştırılması, birliğin sorumluluğundaki sulama tesisinin mütemmim cüzü olan servis yolları için birlikçe yapılan yönetim, bakım ve onarım, yatırım geri ödeme, finansman, personel, mal ve hizmet alım ve enerji kullanım giderleri gibi her türlü gideri karşılayacak şekilde, sulama birliklerince su kullanım hizmet bedellerinin belirlenmesinde asgari değer olarak alınan ve Bakan tarafından onaylanan tarifeyi,

k) Tesis: Umumi sulardan faydalanmak üzere geliştirilmiş, sulama maksadıyla inşa edilen su yapılarını veya tesisleri,

l) (Mülga: 19/4/2018-7139/46 md.)

m) Yerleşim birimi: 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa göre belediye teşkilatı ya da 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununa göre köy tüzel kişiliği oluşmuş yerleşim yeri ile 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa göre büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde olup belde belediye ve köy tüzel kişiliğini kaybetmesi sonucu mahalleye dönüşen ancak halen tarımsal faaliyetlerini devam ettiren yerleşim yerlerini, ifade eder.";

"Birliğin görev alanı ve çalışma konuları" başlıklı 3. maddesinde ;

"(1) Birliklere devredilen tesislerin hizmet alanı, birliklerin görev alanı olup sınırları, kapsamı ve ismi DSİ tarafından belirlenir.

(2) Bir görev alanı içerisinde aynı amaçla birden fazla birlik kurulamaz.

(3) Birlik, devraldığı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu çerçeve ana statüde ve devir sözleşmesinde yer alan esaslara uygun olarak yürütür.

(4) Birliğin çalışma konuları şunlardır:

a) Görev alanı içerisinde yer alan tesislerin işletme, bakım, onarım, yönetim ve yenileme hizmetlerini usul ve esaslarına uygun olarak yapmak.

b) Katılım payını, su kullanım hizmet bedelini ve uygulanan cezaları tahsil etmek.

c) Devraldığı tesislerin yatırım bedellerini geri ödemek.

ç) Devraldığı tesisi DSİ'nin onayını almak suretiyle geliştirmek, bu tesis ile ilgili yeni projeler yapmak veya yaptırmak.

d) Görev alanı içerisinde su miktarına bağlı olarak ekilecek bitki desenini Tarım ve Köyişleri Bakanlığının ilgili birimleri ile işbirliği yaparak planlamak.

e) Görev alanı içerisinde öngörülen üretim hedeflerinin gerçekleşmesine katkıda bulunmak üzere gerekli tedbirleri almak.

f) Sulama ve diğer tarımsal konularda faaliyet gösteren kurumlarla işbirliği yaparak araştırma, geliştirme ve eğitim çalışmalarında bulunmak.

g) Amaç ve görevleri ile ilgili konularda ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek.

ğ) Ortak tesisler için DSİ'ce sarf olunan işletme ve bakım masraflarından kendi payına düşen miktarı ödemek.";

"Denetim ve birlik mallarının durumu" başlıklı 18.maddesinde; "(Değişik: 19/4/2018-7139/49 md.)

(1) Birliklerin denetimi DSİ veya Bakanlık tarafından yapılır. Birlikler mali yönden yılda bir defa ayrıca Maliye Bakanlığının denetimine tabidir. Bu denetimler sonucunda düzenlenecek raporların bir örneği, gerekli işlemlerin yapılması için Bakanlığa gönderilir.

(2) Denetim sonucunda birliğin zarara uğratıldığının tespit edilmesi halinde 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(3) Birlikler, Sayıştay tarafından doğrudan denetlenebilir.

(4) Birliğin devraldığı sulama tesisi ve bütünleyici parçaları Devlet malı olup, bunlara zarar verenler hakkında 5237 sayılı Kanunun kamu malına zarar verme ile ilgili ceza hükümleri tatbik olunur.

"Birlik tüzel kişiliğinin sona ermesi" başlıklı 20.maddesinde;

(Değişik: 19/4/2018-7139/50 md.)

(1) Birliğin amacına ulaşamayacağının tespit edilmesi durumunda birlik, DSİ'nin teklifi üzerine Bakan onayı ile feshedilir.

(2) Birliğin tasfiyesi DSİ tarafından yürütülür. Tasfiyenin usul ve esasları çerçeve ana statü ile düzenlenir.

(3) Tüzel kişiliği sona erdirilen sulama birlikleri tarafından işletilen sulama tesisleri hakkında 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.";

19.4.2018 tarihli 7139 sayılı Yasa'nın 51. maddesi ile bu Kanuna eklenen Ek 1. maddede;

"(1) Birlik görev alanında yer alan her su kullanıcısı gerçek ve tüzel kişi sulama tesisinden faydalanabilmek için o birliğe üye olmak zorundadır.

(2) İlk üyelik kaydı sırasında bir defaya mahsus olmak üzere DSİ'nin belirlediği katılım payı tahsil edilir.

(3) Birlik üyeleri birlik tarafından tahakkuk ettirilen su kullanım hizmet bedelini ve borçlarını düzenli olarak ödemek, birlik tarafından su yetersizliğine bağlı olarak yapılan ekim planlamasına uymak, sulama planlaması ve su dağıtım ve münavebe programlarına katılmak, arazisi üzerinde yer alan sulama tesisini korumak, kişisel kusurlarından dolayı meydana gelen zararları gidermek, aksi takdirde bu zararları gidermek için birliğin yapacağı her türlü harcamayı birliğe ödemek, birliğin sorumluluğunda olan tesisler ile kullanılan her türlü ekipmana zarar vermemek, zarar verilmesi durumunda bu zararı tazmin etmek, birliğin sorumluluğunda olan tesisler üzerinde yapılan işletme, bakım ve onarım çalışmaları için arazisine girilmesine izin vermek ve sulama tesisinden faydalanma sözleşmesini imzalamak zorundadır.

(4) Su kullanıcısı olma vasfını kaybedenlerin üyelikleri resen sonlandırılır.

(5) Birlikler gelirlerini, birlik ana statüsünde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak tahsil eder. Birlikler vadesinde ödenmeyen alacaklarını genel hükümlere göre tahsil eder.

(6) Birlik görev alanı dışında kalan su kullanıcılarından, suladıkları her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katı ücret alınır.

(7) Birliğe Bakan tarafından görevlendirilen kamu personeli Başkan, görevlendirme süresince kurumundan aylıklı izinli sayılır ve kadrosuna bağlı olarak ödenen her türlü aylık, mali ve sosyal haklarının kurumu tarafından ödenmesine devam olunur. Bu şekilde görevlendirilenlere, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın, sulama birliği hizmet alanı 1.000 hektara kadar olanlar için (10.000) gösterge rakamının, 1.000 hektar dâhil 10.000 hektara kadar olanlar için (15.000) gösterge rakamının ve 10.000 hektar ve fazla olanlar için (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda her ay huzur hakkı ödenir. Başkana ödenecek huzur hakkı prime esas kazanca dâhil edilmez.

(8) Yapılan denetimler sonucunda maksadına ulaşamayacağı tespit edilen sulama birlikleri, sulama tesislerinden beklenen faydanın ve sürdürülebilir işletme yönetiminin sağlanabilmesi maksadıyla ve DSİ'nin gerekli görmesi halinde Bakan onayıyla bu birliklerden birinin tüzel kişiliği altında birleştirilebilir. Birleşmeye dâhil edilen sulama birliklerinden fesholunan birlik veya birliklerin tüzel kişiliği, Bakan onayı tarihi itibarıyla kendiliğinden sona erer. Birleşmenin onay tarihinden itibaren bir ay içerisinde, bünyesinde birleştirme işlemi yapılan birliğin ana statüsünde bu birlik tarafından gerekli değişiklikler yapılarak Bakanlığa sunulur. Birleştirme öncesi birliğe üye olan su kullanıcılarının birlik üyelikleri, birleşmeden sonra da devam eder. Birliklerde görev yapanların, birleştirme öncesine ait mali ve cezai sorumlulukları devam eder. Fesih işlemleri sonucu tüzel kişiliği sona eren birliklerin personeli, taşınır ve taşınmaz malvarlığı, hakları, borç ve alacakları bünyesinde birleştirme işlemi gerçekleştirilen birliğe geçer."

"Mevcut birlikler" başlıklı Geçici 1. maddesinde; " (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 26/5/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununa göre kurulmuş olan sulama birlikleri onsekiz ay içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadır. Aksi takdirde bu birliklerin tüzel kişiliği kendiliğinden sona erer ve bu birlikler valinin görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında; defterdarlık, tarım il müdürlüğü, DSİ bölge müdürlüğü ve il mahalli idareler müdürlüğü yetkililerinden oluşan tasfiye komisyonu tarafından en geç iki ay içinde tasfiye edilir. Birliğin tüm hak, alacak, borç ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olmayan personeli ile birliğe ait taşınır ve taşınmazlar bu Kanuna istinaden kurulan yeni birliğe devrolunur…." hükümleri düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının, Adana İli, Yumurtalık İlçesi, Akadeniz Mahallesi, 594 Ada 11 Parsel sayılı, mülkiyeti maliye hâzinesi adına kayıtlı taşınmazın bir bölümünü, ecrimisil ödemek suretiyle zeytin bahçesi olarak kullanmakta olduğu, bu taşınmazın bitişiğinde bulunan ve Ceyhan Sulama Birliği'ne ait sulama kanalından sızan suyun zeytin ağaçlarına zarar verdiğinden bahisle ve zararının tespiti istemiyle Yumurtalık Sulh Hukuk Mahkemesine başvurduğu; dosya kapsamında bilirkişi raporu düzenlendiği; davacı tarafından, Ceyhan Sulama Birliği'ne ait sulama kanalından sızan suyun zeytin ağaçlarına zarar verdiğinden bahisle, uğranıldığı iddia edilen 10.706,75-TL zararın tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Dosyadaki bilgi ve belgeler ile yasal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde; davalı konumunda bulunan Sulama Birliği'nin kanun gereği kurulan kamu tüzel kişiliği olduğu ve sulama hizmeti kapsamında kullanılan kanaldaki sızıntı nedeniyle, diğer bir anlatımla; kurumun yürüttüğü hizmetten kaynaklanan bir bozukluk, aksaklık nedeniyle meydana geldiği iddia edilen zararın giderilmesi amacıyla davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davalı Sulama Birliği, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri doğrultusunda, ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla kamu tüzel kişiliğini haiz kanunla kurulmuş bir kamu kuruluşudur.

Böyle olmakla birlikte, bu kuruluşun kişilere sağladığı hizmete ilişkin işlemlerinin yargısal denetimini yapacak yargı düzenini belirleyebilmek için, işlemin özel hukuk ilişkilerinden mi yoksa kamusal yetkilerin kullanılmasından mı doğup doğmadığının irdelenmesi gerekmektedir:

İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projenin hukuka aykırı olduğu nedeniyle iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacak davalar ile idarenin aynı plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, suyolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar

tarafından açılacak davaların görüm ve çözümünün, iptal ve tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu, idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Anayasanın 125 inci maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış olup, bununla birlikte idarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişinde nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusurunun hizmetin kötü işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleştiği ve bunun idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açtığında kuşku bulunmamaktadır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Bu durumda açılan davanın, idarenin plan ve proje kapsamında yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak kurulmuş bir işleme karşı ya da bu nitelikteki işlem ve eyleminden doğan zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedenleriyle, uyuşmazlığın İdari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; davada idari yargı yeri görevli bulunduğundan, Adana 1. İdare Mahkemesince yapılan 31.1.2019 gün ve E:2019/66 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenlAdana 1. İdare Mahkemesince yapılan 31.1.2019 gün ve E:2019/66 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE, 29.4.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ